

Ίουλής 1981.

Ἡ καταναλωτική μας κοινωνία προσφέρει πάντα τὰ "καλά της". Οἱ δουλειές πᾶν λίγο πολύ καλά. Κάποιες ἀνησυχίες γιὰ τὸ μέλλον τῆς οἰκονομίας ἀπασχολοῦν βασικά μόνο μερικούς κύκλους τῆς Κυβέρνησης καὶ τοὺς οἰκονομολόγους. Ὁ πληθωρισμός εἶναι βέβαια κάπως ἐνοχλητικός ἀλλὰ εἶναι παγκόσμιο φαινόμενο. Ἡ ζέστη ἦταν αὐτὸ τὸν μῆνα ὑπερβολικά ἐνοχλητική ἀλλὰ ξέρουμε ὅτι κάποια ὥρα θὰ πέσει. "Ἄλλωστε μπορούμε πάντα νὰ καταφύγουμε στὴ θάλασσα, ὅπου ἀνάμεσα σέ μιὰ μπύρα καὶ ἓνα πιάτο καλὸ φαΐ νὰ νοιώθουμε καλχίτερα. Μερικοὶ ἀκόμα δέν πρόκειται νὰ ψηθοῦν τὸ καλοκαίρι στὴ Κύπρο. Ἡ "ἐπαναδραστηριοποίηση" καὶ ἡ ἄνοδος τῶν εἰσοδημάτων, μᾶς ἐπιτρέπουν καὶ τὰ ταξίδια στὸ ἐξωτερικό. Ἀνησυχεῖτε παρατηροῦνται βέβαια σ' ὀρισμένους τομεῖς τῆς οἰκονομίας, ὅπως τὸν οἰκιστικό ὅπου παρατηρεῖται κάποια κάμψη πού μειώνει τὰ ὑπερκέρδη, ἀλλὰ αἰσιοδοξοῦμε.

Κόμματα ἐμφανίστηκαν στὸ προσκήνιο πολλά, παλιὰ καὶ νέα, ὄχι λιγότερο ἀπὸ δεκατέσσερα, ἑφτά στά ἐλεύθερα ἐδάφη τῆς Δημοκρατίας καὶ ἄλλα τόσα στά κατεχόμενα. Ἡ Δημοκρατία σέ ὅλη της τὴν ἔκφραση θὰ μπορούσε νὰ ὑποστηριχθεῖ, ὅμως ἐχτός ἀπὸ τὸν διαχωρισμό, δέν μπορεῖ νὰ μὴ γίνεи καὶ ἡ θλιβερὴ διαπίστωση τοῦ κατακερματισμοῦ, τῆς ἔλλειψης κοινῶν στόχων καὶ τῆς ἀλληλοὑπονόμευσης.

"Ἐγιναν ἐκλογές καὶ "ἐκλογές". Τὰ εἰσαγωγικά μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ἱκανοποιούμαστε ὅτι λείπει ἡ νομιμότητα καὶ ἡ ἀναγνώριση, πού βρίσκεται πάντα στὴ δικὴ μας μεριά. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι στὸ ἐξωτερικό μιλοῦν γιὰ ἑλληνικό καὶ τουρκικό μέρος τῆς Κύπρου, χωρὶς ὁποιαδήποτε εἰσαγωγικά καὶ ἀφήνοντας τὰ δύο ἐπίθετα νὰ χρωματίζουν ἀπλῶς φυλετικά τὰ δύο κομμάτια τῆς χώρας.

Μετὰ τίς ἐκλογές ἢ "ἐκλογές", ἄλλοι προσπαθοῦν νὰ ἀνασυνταχθοῦν καὶ ἄλλοι πῶς νὰ διατηρήσουν ἢ νὰ ἀυξήσουν τίς ἐπιτυχίες τους. Εὐχάριστη διαπίστωση κάπου: Ἐμειώθηκε ἡ δύναμη τοῦ κ. Denktash. Ὅμως δέν ἀναμένεται ν' ἀλλάξει - γιὰ τὴν ὥρα τουλάχιστον - ἡ κατάσταση, γιὰτί ἡ Τουρκία ἀγρυπνεῖ καὶ θὰ πάρει τὰ κατάλληλα "διορθωτικά" μέτρα.

Τό ἐλεύθερο τμήμα τῆς χώρας μας θά ἐπισκεφθεῖ σύντομα ὁ Ὑπουργός ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδας. Λόγοι τακτικῆς καί σκοπιμότητας - ἔτσι νομίζουν μερικοί - ἐπιβάλλουν νά ξεχαστεῖ ἡ ἀναφορά στή Κύπρο τή "πόρνη". Θά γίνουν συνομιλίες, θά δοθοῦν ἐπαναβεβαιώσεις γιά ὑποστήριξη, θά γίνει ἄλλη μιὰ "ἐποικοδομητικὴ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων" καί θά ὑπάρξει, ὡς συνήθως, "πλήρης ὁμοφωνία" καί "σύμπτωση ἀπόψεων γιά τοὺς περαιτέρω χειρισμούς". Θά γίνουν ρητές δηλώσεις γιά τὴν ἐπιβίωση τοῦ ἑλληνισμοῦ τό ἐνδιαφέρον γιά τὴν Κύπρο, πού δέν εἶναι μόνη καί πιθανόν στό ἀεροδρόμιο νά εἰπωθεῖ ὅτι φεύγοντας ὁ κ. Ὑπουργός ἀφήνει στήν "ἡρωϊκὴ μεγαλόνησο" ἓνα μέρος τῆς ψυχῆς του.

Καί οἱ κάτοικοι τοῦ ἐλεύθερου κομματιοῦ τοῦ τόπου, θά βεβαιωθοῦν γιά τὸν "ἡρωϊσμό" τους καί ὅτι τὸν "ἀγῶνα" τους ἔχουν τὴν ὑποστήριξη τῆς μιᾶς ἀπὸ τὶς δύο "μητέρες". Κάποια ἄλλη μέρα, κάποιος στρατηγός ἴσως, ἀπὸ τὴν ἄλλη "μητέρα", μιλά γιά τὴν "θυγατέρα Κύπρο" πού θά μείνει γιά πάντα τουρκικὴ καί ἀκόμα γιά τό ἐνδιαφέρον τῆς ἄλλης "μάνας". Θά προσπαθήσει ἀκόμα νά πείσει ὅτι τό μοῦρασμα τῆς ζωῆς πάνω σέ μιὰ σπιθαμὴ γῆς, 3,500 τετραγωνικῶν μιλίων, δέν σημαίνει τίποτε καί ὅτι ἡ "κοινότητα" θά πρέπει, νά ἀναζητηθεῖ 40 μίλια στά βορεινὰ καί ὄχι λίγα μέτρα στά νότια. "Ἄλλωστε ἀφοῦ βρῆκε πάλι πρόσφορο ἔδαφος ὁ ἐθνικισμός, γιατί νά μὴ μπορεῖ τώρα νά κάμει πάλι τὴ δουλειά του; Ἡ θεωρία τῶν μητέρων πατρίδων βοηθᾷ πολὺ σ' αὐτό.

Οἱ πλεονεκτήματα ἀνθρώποι βολεύτηκαν ἢ βολεύονται κάπως. Κυνηγοῦν κάποια θέση ἢ τό "κλείσιμο" κάποιας δουλειᾶς καί γίνονται κάπου κάποιου μικροσυμβιβασμοί, μικροὺ ὄχι πολὺ μεγάλοι.

Ποῦ νά ἀναταράσσεις τώρα τὰ νερά καί νά θυμίζεις κατοχὴ, ἀνάγκη γιά ἀγῶνα, ἐπαναπροσέγγιση..... Βέβαια ὅλα αὐτὰ λέγονται, ἀλλὰ ἔχουν καταντήσει ἀπλὰ συνθήματα ὄχι ἀνάγκες. "Ἀγωνιζόμαστε" λοιπόν, ἀλλὰ δέν μπορούμε νά χάσουμε κάποιο βράδυ τῆς φυχαγωγείας μας, ἐπιθυμοῦμε τὴν ἐπαναπροσέγγιση ἀλλὰ δέν βρήκαμε ἀκόμα τὸν τρόπο νά πληρώσουμε σέ δικαιούχους τὶς κοινωνικὲς τους ἀσφαλίσεις. Τὰ ἔντυπα βλέπετε καί οἱ διαδικασίες μᾶς ἐμποδίζουν ... Εἴμαστε καί δέν εἴμαστε ἀδέλφια. Ἐδῶ ὑπάρχει διχογνωμία. Ἡ κοινὴ μοῦρα, καί κατοχὴ κι' ἡ δική μας πατρίδα δέν εἶναι ἔννοιες ἀρκετὲς γιά νά καθορίσουν τὴ συγγένεια. Τὶς συγγένειες θά τὶς ἀναζητήσουμε ἀφοῦ διασχίσουμε θάλασσα, πρὸς βορρᾶ ἢ δυτικὰ καί θά τὶς βροῦμε στή γλώσσα ἢ κάποια θρησκεία πού γίνεται συνεχῶς λιγότερο σημαντικὴ, ὄχι ὅμως στή κοινότητα τοῦ χώρου καί τοῦ πεπωμένου.

Κάπου ξαναβγαίνουν κάποιες σημαίες στις παρελάσεις αλλά και στα γήπεδα. Ο έθνικισμός σηκώνει πάλι κεφάλι. Οι διχοτόμοι της πατρίδας πρέπει να ένθουσιάζονται όποιοι κι' αν είναι, είτε Κύπριοι έθνικιστές είτε ξένοι έπεκτατιστές είτε κάποιοι στρατιωτικού συνασπισμού που γι' αυτούς ή χώρα μας, δέν έχει κατοίκους αλλά αποτελεί ένα κομμάτι γής, σε συνάρτηση με τά δικά τους στρατηγικά και άλλα συμφέροντα.

Γίνονται παρελάσεις νεολαίας που θυμίζουν κάποιες άλλες έκδηλώσεις κάπου στην Εύρώπη στη δεκαετία του 30. Τό ότι εκείνες οι έκδηλώσεις αποτέλεσαν την άπαρχή πολλών δεινών της ανθρωπότητας και τό χάσιμο εκατομμυρίων ζωών, δέν είναι αρκετό για να μάς προβληματίσει, πολύ λιγότερο να μάς συνετίσει. Βγαίνουν πάλι τά χρώματα τό άσπρογάλαζο και τό άσπροκόκκινο. Τό ένα ανήκει στους μέν τό άλλο στους δέ. Αυτόι που αγαπούν τον τόπο δέν έχουν χρώμα....

Η μή παλαιστινοποίηση της Κύπρου έφερε τ' αποτελέσματά της. Καινούργια σπύτια, έπιπλα, δουλειά, καθόλου πείνα. Στο βορρά και στο νότο μιλοούν για "κοτσιάνια", νομιμοποίηση της "καινούργιας" ιδιοκτησίας, για σιγουριά και άφαίρεση κάθε προϋπόθεσης για άγώνα που δέν προϋποθέτει σιγουριά και που δέν συμβιβάζεται με τό κυνηγητό της περιουσίας και τς θέσεις.

Έφτά χρόνια μετά, τό σκηνικό δέν έχει αλλάξει. Τά λόγια άντηχοούν τά "δια", "χούντα", "ιμπεριαλισμός", "νέο ενδιαφέρον από μέρους της ΕΟΚ", "πρωτοβουλίες της Δύσης", "τό ξεσπίτωμα 200,000 χιλιάδων", "αίτια για τό θάνατο τών παιδιών μας", "άγνωσμένοι", "κάθαρση" και "θα .... θα ....θα ..."

Έφτά χρόνια μετά τή μέρα της καταστροφής και όμως θα νόμιζε κανένας ότι ο χρόνος έχει στραφεί προς τά πίσω και ό,τι συνέβηκε στο διάστημα αυτό δέν ήταν παρά ένας κακός έφιάλτης. Έφτά χρόνια μετά, οι ύπονομευτές της κρατικής μας ύπόστασης κυκλοφορούν άνενόχλητοι προστατευόμενοι πολλές φορές από τό "διο" τό κράτος. Η "κάθαρση", πιο σωστά, ή παρωδία "κάθαρσης", έγινε, αλλά οι "μεγάλοι" ένοχοι ξεγλίστρησαν και τιμωρήθηκαν οι "μικροί". Έπιβλήθηκε πρόστιμο κάπου σαν να έπρόκειτο για κάποιο όδικο παράπτωμα και σε άλλες περιπτώσεις οι ένοχοι .... άποζημιώθηκαν....ικανοποιητικά.

Έφτά χρόνια μετά ... ή Κύπρος τών πολυκατοικιών, τών μπάγκαλος, τών ξενοδοχείων και τών πισίνων. Η Κύπρος τών καινούργιων αυτοκινήτων, τών ταξιδιών στο έξωτερικό, και τών Lacoste ^{και} τών Christian Dior.

Η Κύπρος του τουρισμού που μάς έδωσε την εύκαιρία να ακούσουμε τά κοσμάτα του συντηρητισμού, γιατί κάποιοι άνθρωποι αποφάσισαν να εκθέσουν τά κορμιά τους γυμνά στον ήλιο. Η Κύπρος της επένδυσης και του έμπορίου. Η Κύπρος του μύθου και της ψευδαίσθησης. Η Κύπρος που χάνει σιγά-σιγά τς προοπτικές της συνηθίζοντας τό status quo και που σε λίγο καιρό θα διερωτάται αν περιλάμβανε την 'Αμμόχωστο, την Κερήνεια και του Μόρου

ἢ μήπως ἐπρόκειτο πάντα γιά τή Μαῦσα, τήν Gırne καί τήν Güzel yurt, κάτι περιοχές στή Τουρκική Ἐπαρχία τῆς Μερσίνας .....

"Αν μπορούσαμε μόνο νά γυρίζαμε πίσω ἑφτά χρόνια, νά δοῦμε τίς βόμβες νά πάλμ, τόν Πενταδάκτυλο νά καίγεται, τά σκοτωμένα κορμιά, τίς μανάδες νά γυρεύουν χαμένα παιδιά κι' ἀντράδες, τ' ἀντίσκηνα καί τά συσσίτια, τόν ξεριζωμό, τό θάνατο καί τ' ἄλλα. "Αν μπορούσαμε μόνο νά ξαναδοῦμε πίσω μας, τότε θά ὑπῆρχε ἐλπίδα... Δέν εἶναι καμωμένος ὁ ἄνθρωπος νά ζεῖ διαρκῶς στή θυσία καί στή στέρηση, δέν ἐπιζητᾷ κάτι τέτοιο ἢ ἀνθρώπινη φύση. "Ὅμως ὁ ἑφτάχρονος ἀποπροσανατολισμός καί οἱ φευδαισθήσεις πού καλλιεργήθηκαν, καμμιά δέ δύνουν ἐλπίδα γιά τήν ἐπιστροφή σέ κεῖνο τό κομμάτι τῆς πατρίδας πού "βόρειοι" καί "νότιοι" ἔχουμε στερηθεῖ.

"Ἄς σταματήσουμε λοιπόν τό παιγνίδι τῆς εὐμάρειας καί τοῦ βολέματος κι' ἄς κοιτάξουμε γιά λίγο πίσω. "Ὅχι γιά νά δυσκολέψουμε τή ζωή μας ἀλλά γιά νά θυμηθοῦμε ξανά τί ξεκινήσαμε νά ἀναστήσουμε πρὶν ἑφτά χρόνια, γιὰτί ἑφτά χρόνια μετὰ σάν νά τῶχουμε ξεχάσει....

ΝΕΟΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

Ἰούλης 1981